

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 10 lei pe an.

APARE:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifa, cu prețuri moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

Proiectul

reuniunii agronomice ardeleno despre a XV-a expoziție de vite pentru prăsilă, împreună cu târg, care să va ținea în Cluj (Kolozsvár) pe localitățile de expoziție de pe promenadă, la 6, 7, 8 și 9 Septembrie st n. 1906. — Această expoziție este ajutată cu subvențiuni de premiare din partea dlui ministru reg. ung. de agricultură.

I. Ordinea de zi a expoziției.

Ziua primă: Joi în 6 Septembrie dimineața la 7 ore comisiunile juriilor vor funcționa cu scop de a să publica rezultatul judecării juriilor, la 11 ore să va deschide expoziția, după prânz dela 4—7 ore muzică, dela 5—6 ore preambularea echipagelor. Prețul de intrare înainte de amiază 2 cor. după amiază 60 fileri.

Ziua a doua: Vineri 7 Sept. la 10 ore a. m. părerea juriilor asupra echipagelor; după amiază dela 4—7 muzică. Prețul de intrare înainte de amiază 1 cor., după amiază 60 fileri.

Ziua a treia: Sâmbătă în 8 Sept. dela 10—12 ore înainte de amiază prezentarea vitelor premiate; tot atunci și

după prânz târg de vite pentru prăsilă și licitația vitelor anunțate; dela 4—7 ore muzică. Prețul de intrare ca și în ziua a doua.

Ziua a patra: Duminică 9 Sept. la 10 ore a. m. împărțirea festivă a premiilor. Toată ziua târg de vite și licitație.

Bilete stabile pentru intrarea liberă la expoziție să vînd cu 4 coroane.

Fiecare bilet are valoare pentru loteria de obiecte ce să vor sorta gratuit la 9 Sept. după prânz la 6 ore în localitatea expoziției.

Expoziția stă deschisă din 6—9 Septembrie n. și să poate cerceta zilnic dela 8 ore a. m. până la 8 ore seara.

II. Împărțirea expoziției și premiile.

Scopul expoziției este a ridica și promova cultura prăsilii de vite în Ardeal (înțelegându-să și părțile adnexe cari s'au ținut de Ardeal), astfel vor fi premiate numai vitele născute în Ardeal cu premii în aur sau altă monedă.

Vitele prăsite în alt ținut încă să pot expune dar' acelea vor fi premiate numai prin diplome de recu oștință. Premiile să împart în două categorii și anume: premii în aur pentru marii pro-

rietari și premii în bani pentru proprietarii mici. Sub proprietarii mici să înțeleg cari n'au peste 50 de jug. catastrale, apoi preoții, învățătorii, notarii și funcționarii dela moșii, conducătorii, spanii etc.

Proprietarii mici pot concura și la premiile în aur.

Ca să nu să facă deosebire dubie în privința categoriilor de premii, în coala de anunț să vor lua următoarele întrebări: Numele și poziția exponentului. Mărimea moșiei exponentului (sub sau peste 50 jugăre catastrale).

III. Secțiunile și premiile expoziției.

Cl. I. Cai de prăsilă.

1. Iepe cu mânzi de peste 163 cm. înalte și sub 163 cm., premii de câte 300, 200, 100 și de 50 cor. în aur.

2. Iepe de 3 ani și mai mari, fără mânzi; premii 250, 200, 150, 100 și de 50 coroane.

II. Cai de economie.

Iepe cu mânzi, fără mânzi și iepede trei ani și mai mari fără mânzi. Premii 200, 100, 80, 50 și de 30 cor.

Și așa mai departe urmează clasa III. IV. V. VI. VII. și VIII. în cari sunt

FOIȚA

Urmările beției.

De dl Emanuil Ungurean, adv. Timișoara.

(Disertațiune ținută în adunarea generală a despărțământului Timișoara al Asociațiunei pentru cultura poporului român la 10 Iunie 1906 în comuna Topolovețul-Mare).

De un timp încoaci oamenii mai luminați și mai cu inimă pentru binele neamului lor văzând ce devastări mari fac beuturile spirtuoase în sănătatea, averea și morala omului, au început cu vorba și în scris a face pe oameni atenți la urmările rele, ce aduc cu sine beuturile spirtuoase sau alcoolice.

De beuturile spirtuoase sau alcoolice în general să țin: licherul, rumul, coniacul, irachiul vinul și berea; aceste să numesc beuturi spirtuoase sau alcoolice, pentru că conțin

spirt sau alcool, unele mai mult altele mai puțin, — mai puțin alcool conțin vinurile moi de pe șes și berea; pentru aceea vinurile moi și berea sunt mai puțin vătămătoare sănătății, decât beuturile tari; despre oamenii cari beau beuturi spirtuoase în măsură mai mare încât să se și îmbate, să zice că sunt bețivi sau alcoolici.

Acei oameni inteligenți, cari ținesc la progresul și îmbunătățirea stării neamului lor, — ca munca lor să aibă rezultat favorabil — au început a căuta și a pune înaintea ochilor oamenilor influința stricătioasă a beuturilor alcoolice asupra sănătății, averii și moralei, — ca în acest mod să poată convinge pe oameni, cel puțin pe aceia, cari mai au mintea la loc, că în faptă beuturile alcoolice ruinează sănătatea, morala și averea omului. Ei zic: om bețiv și sănătos nu este, — adevărat efectul alcoolului asupra sănătății; — cu beția vine împreună și sărăcia, — adevărat efectul alcoolului asupra averii omului, —

dela beție calea cea mai scurtă duce la temniță, adevărat efectul alcoolului asupra moralei omului.

Nisuiței acestor oameni fac ceva greutăți doi factori și adevărat: statul și capitalul.

Statul având lipsă de venituri mari pune dări mari pe beuturile alcoolice, nu împiedică fabricarea și consumarea lor; cu cât să consumă mai multe beuturi alcoolice, adevărat cu cât beau oamenii mai mult, cu atât mai mare venit are statul; el zice: tot omul mai marean e domn peste averea și sănătatea sa, deci poate face cu sănătatea sa și cu banii săi ce vrea, însă cel cu mintea întreagă poate să-și păzască averea și sănătatea, căci nimeni nu-l silește să bea.

Capitalul, adevărat oamenii bogăți, ca banii lor să le aducă câștig, dobândă, înființază și instalează fabrici de spir, de coniac, de rum, de licher, de bere, produc răch'ie de tot felul și toate acestea beuturi le aduc în comerț; ei zic: noi fabricăm și vindem beu-

numărate felurile vite de prăsilă, boi, vaci, tauri, vițele, bivoli, bivolițe, oi de soiu țigaie și rața, porci pentru unsoare și pentru carne, găini, curci, rațe și găște.

În cl. VII a să descrie mașina de clocit ce să va expune și regulele de observat sub timpul clocitului.

În cl. VII e concursul pentru trăsură cu doi cai.

Pentru expoziția de mașini economice este un regulament separat.

Suma premiilor de împărțit este 11.600 coroane și anume:

pentru cai de prăsilă . . .	3600 cor.
« « « economice . . .	600 «
« vite cornute . . .	5360 «
« bivoli	450 «
« oi	380 «
« porci	410 «
« hoare, galițe . . .	800 «

Din visteria statului să acopere premii de 11.200 cor., așadar' reuniunea abea pune dela sine 400, zi patru sute coroane.

În fruntea comitetului arangiator al acestei expoziții frumoase vedem pe contele *Teleki Arvéd* și baronul *Jósika Gábor*.

Pentru fiecare cl. este juriu deosebit ales de a vota premiile.

Președintele tuturor juriilor este *Lészai Ferencz* din M. Gorbo și referent *Jakab László* din Cluj.

Din prospectul acesta ce-l publicăm în extras după »Erd. Gazda«, vedem și din spiritul ce domnește azi în vechiul oraș al Ardealului cunoaștem, că expoziția aceasta nu este proiectată pentru locuitorii români, cari formează majoritatea Ardealului, dar' nici pentru

turi, dar nu silim pe nime să le bea, cine e treaz la minte, păzască-și averea și sănătatea.

La alte neamuri mai înaintate în cultură mult să scrie și să predică despre influința stricăcioasă a beuturilor alcoolice, să scriu cărți și articoli de jurnale, să țin disertațiuni, să constituiesc societăți de temperanță sau moderare, cari permit consumarea beuturilor în măsură mai mică, adică poți bea, dar' să nu beai prea mult; să înființeze societăți de abstenență, cari absolut nu permit consumarea de beuturi spirituoase; să țin congrese și consultări despre modul și mijloacele, cum s'ar putea mai cu efect oamenii, mai cu samă pătura mai de jos, capacitatea de a să lăsa de consumarea cea peste măsură mare a beuturilor alcoolice.

Astfel de congrese, dacă iau parte la ele oameni învățați de diferite naționalități, să numesc congrese antialcoolice internaționale și până acum s'a ținut în Antwerpen la anul 1885, în Zürich la anul 1887, în Christiana la anul 1890, în Haga la anul 1893, în Bruselă la anul 1897, în Paris la anul

poporul maghiar în minoritate, ci este mai mult pentru marii proprietari maghiari, conți și baroni.

Mai putem observa — cât de puțină atențiune sa dă din partea fruntașilor români Ardeleni pentru înaintarea noastră economică în raport cu elementul maghiar mai bogat.

Cu drept cuvânt zicem că e bogat elementul maghiar acela chiar din părțile Clujului, a cărui conducători țin seamă de tot aceea ce poate promova interesele economice în toate direcțiunile. Egoismul, adică a porni o lucrare numai dela sine și pentru sine face, ca nici din partea maghiarilor și nici din partea românilor să nu să facă nici un fel de încercare de a ne apropia unii de alții, ca în concordanță să izbutim pe teren economic și comercial a ne crea instituții de a ne uni puterile. Pentru-că deși există azi aceea prea mare deosebire de clase, clasa oamenilor bogați cu un avut fabulos, față'n față cu clasa săracilor, cari cu sfortări extraordinare chiar, nu-și vor putea lupta o independență prin starea de acum, nimic nu ne-ar împedea de aci înainte să cercăm a ne apropia unii de alții, prin unirea forțelor mici cu puterile cele mari, cari până aci căutau să exploateze situația în contul puterilor mai mici. Și numai când rodul ostenelelor ar fi vrednic de expus și arătat la expoziții anume pregătite prin conlucrări împrumutate, atunci am avea a ne bucura cu toții prin arangierea astorfel de expoziții. Până când însă și acelea reuniuni, asocieri, tovărășii, însoțiri etc. peste tot sistemele societare să svircolesc a exista fără succesele așteptate în jurul asigurării a traiului zilnic numai, trebuie să vedem, să cunoaș-

1899, în Viena la anul 1901, în Brema la anul 1903 și în Budapesta la anul 1905.

Discursurile și rapoartele acestor congrese pun lumii la dispozițiune dovezi, din cari oricine să poate convinge, pe cine nu l'a cuprins încă patima beției, că în faptă beuturile spirituoase ruinează averea, sănătatea și morala omului.

De un timp încoaci și la noi au început a să ținea prelegeri și a să scrie despre urmările rele ale beției; s'a probat și la noi în vr'o câteva locuri a să înființa societăți de moderare, au început ici coala a să ținea prelegeri contra beției; dar' considerând sărăcia și demoralizarea cea mare, ce aduce beția cu sine, și considerând că consumarea beuturilor alcoolice e una dintre cele mai mari rele, cari și la noi împedecă prosperarea clasei mai de jos a poporului. așa cred eu, că la noi nu să lucră pentru stăpînirea s'au moderarea răului beției în așa proporțiune, precum e răul de mare; munca noastră de până acum pentru combaterea beției e cu mult mai neînsemnată, decât cât să aibă ceva rezultat, mai cu samă fiind poporul nostru rămas înapoi

tem, că încă suntem primitivi în toate ale noastre și departe de starea mai bună a altor neamuri.

Expoziția dela București.

Toate foile străine s'au exprimat cât să poate de favorabil despre Expoziția națională din București. Acum descrie, iarăși frumos, Expoziția ziarul mai serios maghiar »Budapești Hirlap«. Reproducem din această descriere următoarele pasagii:

»Intre cele mai mari construcții e expoziția istorică, care e foarte bogată în monumente istorice de războiu. În special din războiul ruso-turc (ar fi trebuit să zică ruso-româno turc. Nota Red) sunt multe monumente, deși din acestea sunt și altunde. În curtea palatului regal, la statua lui Mihaiu Viteazul, la castelul din Sinaia și de sigur și în alt loc mai sunt tunuri turcești. La Expoziție este și altceva, care perpetuează amintirea acestui războiu însemnat: au făcut pe pajiște întregul câmp de luptă în miniatură, pe șesul de dinaintea expoziției istorice. Această copie mică imitează de tot precis și fidel raporturile de teren ale întregului teritoriu al războiului, munții, platourile, riurile și fortărețele, poziția și înaintarea armatelor, cu soldați din toate felurile și cu armele lor.

»Deosebită apreciere ar merita expoziția etnografică și a lucrurilor de mână femeiești, dar' fără folos am descrie obiectele, nu le-am putea descrie așa ca să le vedem clar înaintea ochilor. În special descrierea lucrurilor de mână ar fi osteneală zadarnică, pentru-că de am și descrie ce formă, motiv, culoare, cusă-

în cultură, tocmai din acest motiv greu ascultă de sfat; dar' eu cred, că dacă de ne-nunțate ori vom pune înainta ochilor relele urmări ale beției să vor afla între poporul nostru, mai cu samă între țărani nostri dela sate, oameni cu mintea trează, cari vor vedea, că mare prostie e a-și prăda averea și a-și strica sănătatea cu beuturile alcoolice.

Eu nu cunosc între popoarele acestei țări nici un popor, care să aibă în așa mare măsură lipsă de sfaturi bune, dar' care tot în aceea măsură să aibă și datorința de a asculta sfaturile bune, ca poporul român; nici un popor nu este așa de avizat ca poporul românesc a să îngrijă el singur de soartea sa și de viitorul său; deci cred eu că nu fac lucru fără valoare, dacă aceia, ce am văzut și cetit bun și folositor la alte neamuri, să fac cunoscut și țaranului nostru, ca să se lumineze și să tragă folos din lucruri bune, ce fac alte neamuri mai deșteptate.

Beția fiind o calamitate socială nu numai medici, dar tot felul de oameni inteligenți chiar și femei culte să ocupă cu com-

tură formează împreună aceste obiecte create cu înclinație și promptitudine artistică, totuși nu ne putem face despre ele un tablou. Obiecte rămase din timpuri vechi arată, că capacitatea artistică a trăit și mai înainte în femeia română, dar' nu s'a validat totdeauna. De sigura favorizat-o timpul când a fost cineva care să țină viuă pofta de lucru, să o îmbărbăteze, să o aprecieze. Broderiile și cusăturile pe hainele bărbătești sunt în deosebi frumoase și bogate. Femeia română foarte mult stimează pe bărbatul său dacă să face plăcută înaintea lui cu astfel de pompă elegantă și obositoare.

»Dacă privim asupra Expoziției și cunoaștem istoria mai nouă a țării, putem vedea că România cu suflet liniștit poate aștepta judecata Europei. Secolul trecut i-a dat trei bărbați mari, cari au introdus-o în rândul statelor civilizate: Tudor Vladimirescu a scăpat țara de Fanarioți și peste tot de domnitori venetici, fără drept de moștenire și octroiști; Alexandru Cuza a cuprins averea mare a bisericii parte pentru stat, parte a împărțit-o gratis între țărani; el a unit cele 2 principate, Moldova și Muntenia, locuite de acelaș popor; el a pus instrucția poporală în grija statului și a făcut ca instrucția să fie gratuită; Regele Carol a dat țării cale terată, administrație și justiție modernă, a creat independența țării, a ridicat țara la rangul de regat, a învățat-o economie și agricultură, a aranjat finanțele statului, a câștigat autoritate armatei și țării, atât în afară cât și în lăuntru. El și cei 2 antecesorii ai săi au fost cea mai mare mândrie a țării și strălucirea creațiunilor lor pătrunde și dincolo de hotoarele țării. Fericită și mândră e țara,

baterea alcoholismului. Combaterea alcoholismului aparține științelor sociologice.

*

Iacă ce am cetit eu în cărți și jurnale despre influința stricăcioasă a beuturilor alcoolice asupra sănătății omului.

Am cetit că alcoolul conține otravă, și fiindcă în rum, licher, coniac, răchie, vin și bere să află alcool, aceste fluide spirituoase conțin otravă, în una beătură să află mai multă, în alta mai puțină; cu cât e o beătură mai tare, cu atât conține mai mult alcool — cu atât mai multă otravă; în bere și în vinul moale de pe șes precum și în vinul slăbit cu apă să află mai puțin alcool, deci berea și vinul mestecat cu apă sunt beături mai suferibile; s'a adeverit că răchiul e cel mai spurcat și mai stricăcios dintre beături.

Oamenii de specialitate au constatat, cum că consumarea beuturilor alcoolice slăbește puterea trupezască, atacă organele din corpul omului, a căror funcționare susțin sănătatea; iară din slăbirea puterii corporale să derivă boalele, și adecă nu numai cele corporale ci și cele mentale; adevăr constatat

căreia soartea i-a dat astfel de conducători și a cărei înaintare și fericire nimenea nu nizește să o conturbe.

»Drapelul.»

Cultura ardeiului.

Intre legumile, cari să cultivă atât în economiile cele mici, cât și în cele mai mari, trebuie să cuprindă locul său și ardeiul (*capricum annuum*), care este una dintre legumele de dres, de cea mai neapărată trebuință pentru economia casnică.

Ardeiul să întrebuințează atât în stare crudă, cât și uscat și măcinat, precum și înmurat sau înăcrit cu pătlăgele, crastaveți sau varză, pentru a da acestora usturimea și tăria de lipsă, ca adecă să nu să prea înmoaie și strice pe timpul cât să păstrează în anumite vase.

Ardeiul să poate cultiva mai cu izbândă pe șesurile cu pământul humos și ceva cam năsipos, din apropierea riurilor mai mari, după-cum vedem că o fac aceasta, Sârbii și Bulgarii, cari să ocupă cu cultura lui într'o măsură mai mare. Ardeiul să poate cultiva în fiecare grădinuță sau grădină, unde să află apă bună de fântână pentru udat și unde pământul e ceva mi afanat și mai slăbănog.

Cu cultura ardeiului izbutim de regulă numai în acelea ținături, pe unde pot prospera și ajunge la coacere: pepenii, strugurii și cucuruzul, unde adecă vara e destul de lungă, ca să se poată coace.

În economiile mai mici, unde cultura legumilor să face în deobște numai pentru trebuințele casnice, ardeiul cu-

din timpuri vechi, că numai în corp sănătos locuște minte sănătoasă.

Acea căroră le place să bee zic, că beutura ar întâri ar da putere; o zic însă numai din prostie, pentru-că așa au auzit dela alți proști, — aceasta prostie e răspândită mai cu samă în clasa muncitorilor, a oamenilor cari să ocupă cu munca fizică, cu muncă grea; însă specialiștii au dovedit, că beutura nu întârește, nu dă putere, și numai irită nervii, prin iritarea nervilor omul să simte la început mai vioi și atunci își inchipuește că beutura dă putere, însă după-ce au eșit s'au evaporat spiritul din cap, urmează o oboseală s'au timpire a nervilor, cu oboseala nervilor începe și scăderea puterii; cu cât mai de multe ori să repetează beutul acestor fluide și prin aceasta cu cât mai de multe ori să repetează iritarea nervilor, cu atât mai de multe ori urmează și slăbirea nervilor, și prin această scădere gradată a puterilor omului; la bețivi mai întâi încep a le tremura mâinile, iară după aceea urmează slăbirea picioarelor.

(Va urma.)

prinde un loc foarte restrâns față de celelalte legumi. În astfel de economii să cultivă apoi mai cu samă ardeiul cel mic și ascuțit, care adecă ustură mai tare.

În economiile cele mari i să, ap i Sârbii și Bulgarii, cari să ocupa numai cu cultura legumelor, pe lângă ardeiul mărunț, să mai cultivă și cel mare, care adecă e mai gras și nu ustură așa tare ca cel mărunț, iar' în părțile Segedinului să cultivă așa numitul ardeiu de roze, care apoi uscându-să și măcinându-să în anumite mori, să face mare ne-goț cu vânzarea lui.

În țările de mează-noapte, unde adecă clima e mai rece, ardeiul să poate cultiva numai pe ferestri și în florării ca plantă de lux. Dar' tot în țările numite să cumpără cantități mari de ardeiu verde, precum și pătlăgele și alte legumi neapărat de lipsă pentru trebuințele casnice, pe cari economii și econoamele, acelea nu le pot crește din cauza climei prea aspre de peste vară.

La cultura ardeiului în mare să recere, ca locul, pe care acela e cultivat, să se poată uda din belșug pentru-că la din contră de am sămăna sămănta cât de bună, dacă ardeiul nu să poate uda din greu, atunci păstăile lui nu să pot face dulci, ba nu pot ajunge nici măcar mărimea de lipsă.

Sămănta de ardeiu trebuie sămănată cât să poate mai de timpuriu, încă de prin Februarie. În economiile mai mici, aceea să poate sămăna în anumite lăduțe pe ferestrelor caselor, iar' în cele mai mari să sămăna de regulă în așa numitele răsadnice sau mălegare. Aceasta să recere pentru aceea, fiindcă sămănta de ardeiu răsare și crește foarte anevoie.

Dacă sămănta de ardeiu să poate sămăna mai de timpuriu; dacă răsadul aceleia încă să răsădește și cultivă cu grijă și la timpul potrivit: atunci putem produce ardeiu verde încă de prin luna lui Maiu, care apoi și are un preț mai mare ca cel cultivat mai târziu.

Sârbii și Bulgarii, cari cultivă mari cantități de ardeiu, sămăna sămănta aceluia numai prin Martie în răsadnice, de unde apoi răsadul aceluia să răsădește mai târziu în tablele de cultură, de oare-ce acela la răsădire nu să veștejește ca al celorlalte răsaduri, iar' de cumva ar mai da niște înghețuri peste noapte să acopere cu paie sau cu gunoi ceva mai păios.

Tablele destinate pentru cultura ardeiului trebuie săpate încă de cu toamnă, cât să poate de afund. În decursul iernii, acelea trebuie gnoite apoi bine cu un gunoi pe jumătate putrăd, de oare-ce în pământul prea sărac, cultura ardeiului de regulă nu izbuteste.

Tablele numite să sapă și smăruntă bine din nou primăvara, apoi să

împart în anumite straturi, pe acolo să fac niște șanțulețe, pe cari adecă să se poată slobozi apa în cazul de lipsă. Tablele acelea însă, cari nu s'au putut gunoi în decursul iernii, să mai pot gunoi chiar și primăvara înainte de răsădire, apoi cu ajutorul unei greble de fer, să amestecă bine bu pământul din straturi.

Răsăditul firelor de ardeiu din soiurile cele mai mici, trebuie să se facă la o depărtare de 10 centimetri unele de altele, iar șirele pot să fie la o depărtare de 35 cm. unele de altele. Firele soiurilor mai mari însă, trebuie răsădite la o depărtare de 50 cm. unele de altele. Indată după răsădire, răsadul ardeiului trebuie bine ud.

Udatul tablelor de ardeiu trebuie să se facă tot cam din 5 în 5 zile. Acela să poate face în decursul zilei ori și când, de oare-ce cum apa nu poate ajunge și la frunze, aceea nu are nici o înfrînță vătămătoare asupra lui. Udatul să face din șanțul principal, de unde apoi să conducă apa și în șanțurile laterale, adecă în acelea de printre straturi.

În urma udatului să ivesc apoi de regulă curând și multe burueni în straturile cultivate cu ardeiu. Acelea trebuie mereu plivite și săpate, ca să nu poată împedeca creșterea regulată a tinerelor plante de ardeiu.

Ardeiul este una dintre legumile cele mai roditoare și mai de preț. Astfel un grădinar a publicat nu de mult într-o foaie economică, că el a vândut într'un an de pe un loc de 125 orgii pătrare, ardeiu de cel mare în preț de 600 coroane.

Nar strica deci, dacă pe viitor și econoamele noastre s'ar ocupa mai cu de-adinsul cu cultura acestei legumi, de oare-ce după-cum să știe, aceea, nu numai că e de neapărată trebuință în fiecare economie caznică, dar pe cum am văzut, cultivată într-o măsură mai mare, ne mai poate aduce chiar și un venit însemnat pe fiecare an.

Ce ne învață un fir de iarbă?

Fiecare izvor limpede, care curge la picioarele noastre, ne spune, că între toate plantele pământului nici una n'a avut o înfrînță așa mare în economia naturii și a omului, ca erburile. Prin îndesarea erburilor una lângă alta pe câmp, s'a format pe fața pământului un acoperiș, care e în stare a primi multe umezele din aer, a le păstra acolo mult timp și a le vărsa în basinuri adânci, ce să află în pământ. Prin aceasta erburile și-au făcut adevărata cauză a formării izvoarelor sub pământene, apoi din izvoară să făcură pâraie, și din pâraie riuri navigabile, cari își varsă apele la sânul Oceanului și pun acolo la loc

cătătimi nemăsurate de apă, ce să pierd prin aborirea neconținută a suprafeței aceluia în aer, și prin aceasta susțin cumpăna dreaptă și eternă a nivelului mării. Așa dară ierburile sunt producătorii riurilor navigabile, cari sunt în serviciul societății omenesci. Erburile sunt chiar cauza existenței oceanului, de nu s'a pierdut până acum prin aborire. Într'adevăr numai asta singură ar fi destul a ști însemnătatea cea nemărginită a erburilor în istoria pământului și a dezvoltării oamenilor.

Așa ne povestește izvorul de pe câmp. Dar florile pompoase, ce strălucesc pe câmpiile înfrumșetate cu atâtea colori, și ele ne laudă existența erburilor foarte modeste în îmbrăcămintele lor cele verzi și monotone. Erburile verzi și frunzele verzi ale arborilor formează împreună un sistem de acoperământ și scutință la a căror umbră cresc și înfloresc nenumărate flori delicate, cari s'ar fi părțit și vestejit în razele arzătoare ale soarelui și tot sub scutința verde a numitelor plante să desvoaltă viața nenumăratelor ființe însuflețite, cari își petrec viața sub aceasta boltă verde, care natura să pare că ar fi produs-o numai pe samalor. Dar nu numai pentru acești fluturi și alte insecte mici, ci și pentru animalele mari de ce folos nemăsurat nu este iarba verde! Ce s'ar face animalele noastre domestice fără câmpuri de pășune, acoperite cu iarbă verde? Apoi dacă n'ar exista animale domestice, oare genul omenesc ar putea să existe pe pământ? nici decum!

Eată acum, cum iarba de pe pământ devine cauza existenței noastre; căci nici noi, nici vre-un alt animal nu poate să se nutrească deadreptul din acestea sucure ascunse în sânul pământului. Dar erburile adună acelea sucurele schimbă în corpul lor, făcându-le ființe organice, și acum s'au făcut potrivite de a nutri un corp animalic. Însă nu toate animalele sunt în stare a să nutri deadreptul din erburile; natura n'a făcut nici pe om ca să pască iarbă verde. Deci ierburile ar fi pierdute pentru noi oamenii, dacă natura n'ar fi creat niște animale întremjlocitoare, care păscând iarbă de pe câmp, o schimbă în corpul lor, în care apoi atunci iarba e potrivită a nutri și corpul omenesc. Eată admirabilul șir de schimbări cari să fac în natură!

Acum să desvoaltă în spiritul nostru un tablou nemărginit, care arată referința intimă între om și animalul domestic dela începutul civilizației până acum. Mii de ani a fost omul vânditor. În acest răstimp îndelungat toată lucrarea lui a fost stricătoare și nimicitoare. Omul nu a lucrat pentru nutrirea sa, ci a găsit-o aceasta gata în natură, înocmai ca animalul sau ca copilul, care

găsește și el nutremântul gata. Dar cât de mare să fie înmulțirea animalelor sălbatice, tot n'a putut să țină cumpăna dreaptă cu uciderea neîncetată, ce stomachul popoarelor vânătoare a făcut în toate zilele în împărăția animalelor. Animalele sălbatice nu sunt soțiavere, căci nici odată vre-o societate de făcători de rele nu poate să țină mult timp, de aceia și popoarele nutrindu să din vânat n'au putut desvolta principiul socialității. La popoarele vânătoare oamenii au fost risipiți încoace și încolo, în păduri și pe câmpii spre a-și găsi în toate zilele cu lupte și pericole nutrirea lor foarte nesigură. Căci când să întâmplă, ca vânatul să nu să arete pe câmp, vânătorul cu toată arta s'a moară de foame.

(Va urma).

Stipendii pentru industriași.

Comisiunea economică a comitatului Sibiu prin publicațiunea din 11 Maiu a, c. nr. 4408 ne aduce la cunoștință, că în anul școlar 1906/7 va împărți două stipendii de câte 300 cor. acelor industriași tineri cu apartinența în acest comitat, cari au absolvat cu bun succes trei clase la vreo școală industrială de învățării și doresc a să perfecționa în meseria lor în o școală de specialitate aflătoare afară de teritoriul acestui comitat.

Dintre concurenți cu calificție egală vor fi preferiți (vor avea întâietate) aceia, cari au frecventat și au absolvat cu bun succes vreun curs de învățământ special industrial în comitatul Sibiu.

Știpendiștii să îndatorează la finea cursului să arete comisiunii economice comitatene într'un raport amănunțit, cum au întrebuițat timpul la respectiva școală, căruia să-i alătore și atestatul primit la finea anului spre a documenta sporul. În rugare trebuie să se amintească hotărât, că suplicantul are cunoștință de aceste îndatoriri și că să supune lor.

Petițiunile provăzute cu documentele de lipsă (atestare despre apartinență, atestat dela școala industrială de învățării și dela cursul de specialitate industrială), timbrate în regulă (dacă la petiție să alătură atestat de pauperitate (sărăcie) comunal, suplica nu trebuie timbrată), scrise cu mâna proprie și adresate către comisiunea economică a comitatului Sibiu au să se aștearnă cel mai târziu până la 15 Iulie n. c. vicespanului comitatului Sibiu.

Atragem atențiunea celor pe cari îi privește asupra acestor stipendii.

Comitetul »Reuniunii sodalilor români din Sibiu.«

Sibiu, 19 Iunie 1906.

Vic. Tordășianu,
prezident.

Stefan Duca,
notariu.

Invitare la abonament!

Cu 1 Iulie st. v. o. deschidem nou abonament la foaia noastră cu prețul de

4 cor. pe anul întreg,

2 cor. pe jum. de an,

iar' pentru țărani prețul abonamentului e numai 3 cor. pe an.

Pentru România și străinătate cu 10 lei pe anul întreg.

„Bunul Econom” ca organ al Reuniunii economice din Orăștie și al Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului, publică tot felul de comunicate din viața acestora, publică articli din sfera agriculturii, meseriilor și comerțului, dând îndrumări și învățături practice, sociale și bisericești-scolare. Reproduce articlii cei mai buni din foile din România, cari să potrivească pentru trebuințele poporului nostru.

Culege știri practice din foile dela noi și din cele străine.

Publică tot felul de știri, anunțuri și inserate cu prețuri moderate.

Stim. Domni abonați sunt rugați a-și reînnoi abonamentul, iar restanțierii să ne trimită de urgență restul abonamentului, ca să nu fim siliți a le sista trimiterea foaiei.

Abonamentele să trimit la administrația acestei reviste în Orăștie.

Administrația.

Știri de tot felul.

Frica de Dumnezeu — începutul înțelepciunii. »Telegraful Român« din 3 Iulie n. c. Nr. 66 publică la loc de frunte vorbirea festivă, rostită la încheierea anului școlar la seminarul »Andreian« din Sibiu de către Dl. profesor seminarial Dr. Nicolau Bălan, — Cetind această vorbire și cu tractatul aceluiași profesor: »Probleme religioase în timpul de azi« publicat în anuarul al 22-lea al institutului pedagogic-teologic, care tractat să încheie cu principiul: »Frica de Dumnezeu este începutul înțelepciunii«, — apoi tractatul: »Religiunea, originea ei și necesitatea creșterii religioase« de Dr. Aureliu Crăciunescu, publicat în anuarul din anul trecut 1904/5, i-se umple omului inima de bucurie, când dat este să se convingă de ce fel de idei frumoase sunt conduși acești doi profesori tineri dela institutul nostru »Andreian«.

În timpul de azi, când materialismul joacă rol hotărîtor în viața omnirii, față de ce sămânța cea bună a idealizmului sămănată în inimile tinerețului din institutul nostru, fericitor este

și poate fi pentru întransigenții noștri profesori.

*

Himen. Duminecă dimineată și-a serbat cununia domnul președinte a a reuniunii meseriașilor români din Sibiu, asesor conzist. etc. Victor Tordășianu cu domnișoara Eugenia Iovescu, profesoară la școala civilă de tete din Sibiu, în biserica catedrală în Sibiu.

*

Starea sănătății Impăratului și Regelui nostru. Medicul Maj. Sale dl Dr. Kerzl vorbind cu un jurnalist

vinez despre starea sănătății și modul de trai al Maj. Sale, a zis din cuvânt în cuvânt următoarele: »Eu trebuie să fiu totdeauna în nemijlocita apropiere a Monarhului. Nu știu de e acesta obiceiul, dar' Maj Sa voeste să vadă pe medicul totdeauna în apropierea Sa. Merg în fiecare dimineată la Maj. Sa ca să mă informez cum să află și totdeauna primesc răspunsul: »Nu mi-e nimic«. Starea sănătății Monarhului e acum cea mai bună. Maj. Sa să ține de acei oameni, pe cari o viață de om nu i-a durut nici capul. Impăratul și archiducele Rainer, care e cu 3 ani mai bătrân, sunt cei mai sănătoși Habsburgi. La nici unul dintre ei nu să observă semnele bătrâneții. Această minune să explică la tot cazul prin modul de viață al Monarhului. Impăratul, care mai înainte fuma în fiecare zi 10—15 țigări Virginia, să indestulește azi cu cel mult 2 trabuco sau havanna ușoare. El bea în fiecare zi numai cam câte 2 păhară de bere și ceva vin ușor. Doarme mult și grijește să nu să răcească, mai ales când e în călătorie. Impăratul ține mult la eleganță. În călătoria sa la Reichenberg (în Boemia) s'a întâmplat că Impăratul a poruncit să stea trenul pe câmp afară, numai ca să se poată rade. A trebuit apoi trenul să mergă mult mai iute, ca să ajungă la timp, căci Impăratul vrea să fie totdeauna punctual. Dentistul vine odată pe an la Impăratul și nici atunci n'are mai nimic de lucru. Maj. Sa are toți dinții, afară de trei. Cu un cuvânt: n'avem motiv să fim nici decât îngrijiți de sănătatea Monarhului. E, har Domnului, sănătos ca mărul«.

*

E bine să se știe. Un dn preot dela sate ne scrie următoarele: »În zilele acestea a venit la mine un agent și mi-a imbiat niște tablouri cu scene din luptele Românilor în resbelul rus-turc din a. 1877. Mi-au plăcut foarte foarte mult tablourile că reprezintă fapte naționale împlinite; nu mi-a convenit însă de loc pictura ca artă și înfățișarea soldaților, Așa d. e. în tabloul care reprezintă asaltul lui Mărăcineanu la Plevna, soldații sunt înfățișați în vestiminte civile, cu păr lung și cât să poate de respingător. I am și zis, punând de-

getul pe tablou: »aceștia sunt soldații regelui Carol?« Mărăcineanu a fost căpitan și avea sub comanda sa soldați din armata regulată română îmbrăcați în uniformă. Dacă străinii vreau să facă și pe calea aceasta parale, apoi dee-ne tablouri fidele, lucrări de artă nu mângălituri. Fac aceste observări, pentru că să vor afla mulți de ai noștri, cari impresionați de tablouri le cumpăra fără privire la fidelitatea scenei ce o reprezintă«. »T. R.«

*

Plătirea dărilor. Atragem atențiunea cetitorilor noștri asupra ordinațiunii ministrului de finanțe Wekerle, referitor la plătirea dărilor. Fiecare să ceară ușurările ce i-le dă legea. Dăm mai jos instrucțiunile de lipsă pentru cererea favorurilor legale:

Restanțele de dare din anul 1905 și din pătrarul prim al anului 1906 trebuie plătite jumătate până la sfârșitul lui Octomvrie 1906, iar' cealaltă jumătate până la sfârșitul anului 1907, în rate după plac.

Cei cari plătesc dare directă mai puțin de 200 cor. la an, nu plătesc nici o camătă până la terminul de mai sus; de acolo înainte plătesc cametele legale. Cei cari au dare directă mai mult de 200 cor. la an, plătesc camătă legală începând din 15 Iulie st. n.

Cine vrea să capete amânare mai lungă de plată, are să o ceară. Tot astfel cei cu dare mai mare de 200 cor. la an pot cere să li-să ierte camăta.

Aceste cereri trebuie înaintate fără timbru în scris ori în grai viu, la primărie, ori la direcțiunea financiară.

Amânări pentru dările dinainte de 1905, ori iertarea cametelor legale, să fac numai în cazul, dacă plătirea lor ar amenința cu ruinare pe contribuenți.

Ori-ce plătire să socotește mai întâi pentru restanțele mai vechi și numai după aceea la darea din 1905 și 1906. Dacă cineva plătește numai restanțele și nu plătește nimic din darea pe 1905 și pătrarul prim din 1906, și dacă aceste restanțe sunt tot atât de mari, ca jumătate, din darea pe cei 2 ani, nu i-să face execuție.

Cei cari plătesc puțină dare, au să plătească în timpul când câștigă mai mult, deci nu trebuie siliți până atunci.

Pentru ușurarea procedurii sa impunitivă pentru acordarea amânărilor la sumele sub 500 de coroane direcțiunea financiară. Acesta are drept să dea amânare, pe lângă plătire în rate, până la sfârșitul anului 1908, precum și amânare pentru restanțele dinainte de 1905.

Cereri pentru amânare mai îndelungată ori pentru alte favoruri să primesc numai la ministerul de finanțe.

*

Bilete de călătorie cu preț redus pentru expozițiunea din București. Direcțiunea căilor ferate ungare aduce la cunoștință, că începând din 1 Iulie crt. să vor da bilete de călătorie cu preț redus la București și rețor la următoarele stațiuni: Brașov cl. I. cu 20 franci, cl. II. cu 14 franci, cl. III. cu 9 45 franci; Budapesta gara de ost via Predeal: cl. I. 70 40 franci, cl. II. 47 60 franci, cl. III. 25 85 franci; via Verciorova: cl. I. 89 50 franci, cl. II. 60 30 franci, cl. III. 13 15 franci; Sibiu cl. I. 32 45 franci, cl. II. 21 55 franci, cl. III. 14 20 franci; Orșova: cl. I. 30 30 franci, cl. II. 20 90 franci, cl. III. 12 55 franci; Turnu-Roșu: cl. I. 27 95 franci, cl. II. 18 65 franci, cl. III. 12 40 franci. Aceste bilete sunt valabile 20 zile.

*

A 16-a expoziție de vite de prăsilă, împreună cu distribuie de premii în bani, o va aranja »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiu« în comuna Săsciori (cercul Sebeșului-săsesc). Cu scop de a să face de cu vreme preparativele neapărate și să se asigure buna reușită a expoziției, comitetul central al Reuniunii agricole, s'a adresat către primăria comunală din Săsciori, cu rugarea să convoace o conferință a fruntașilor din comună și din comunele învecinate, carea pertractând asupra afacerii: să compună un comitet aranjator local, să statorească luna și ziua în care să se țină expoziția și să îndemne poporațiunea la buna îngrijire a vitelor, cu cari să participe la expoziție. Premii să vor împărți în sumă de 200 coroane.

Nicolau Comșa,
preot gr.-cat.

*

Congresul universal al poștelor din Roma, al șaselea dela înființarea reuniunii universale a poștelor, ale cărui deciziuni să vor pune în practică la 1 Octomvrie 1907, va exercia o însemnată influință asupra dezvoltării circulațiunii universale a poștelor. În acest congres s'au adus mai multe hotărâri chemate a înlesni serviciul poștal, cari vor avea o mare influință asupra dezvoltării circulațiunii universale a poștelor. În acest congres s'au adus mai multe hotărâri chemate a înlesni serviciul poștal, cari vor avea o mare influință asupra dezvoltării comerțului nostru exterior. Intre aceste inovațiuni merită a fi amintite la locul prim aceea, prin care s'a stabilit porto de scrisori până la 20 grame cu 25 cențime (până aci să plătia atâta porto pentru 15 g.) și pentru tot 20 grame următoare (până aci 15 g.) 15 cențime (până aci 25 cențime). Astfel pentru o scrisoare simplă de 120 g. adresată la America să plătească porto 2 coroane, iar în viitor să va plăti numai 1 cor.

Asemenea s'a redus porto pentru mandate poștale. Până aci era 1% până la 100 cor. (adecă 25 fil. pentru tot 25 cor.); pe viitor va fi 1/2% (adecă 25 fil. pentru tot câte 50 cor.)

Taxa de asigurări pentru pachete cu valoare declarată precum și pentru scrisori de valoare și pachete care era până acum de 25 fil. pentru tot 300 franci s'a redus la de atâteaori 5 fil. prin câte țări diferite are să treacă transportul.

Foarte importantă este inovațiunea referitoare la mărci poștale universale, (mărci de răspuns). Poșta pune în circulațiune cupoane de mărci poștale pentru răspuns (Rückportoanmarken-Coupons), cari să pot schimba în fiecare țară în mărci poștale indigene. Deși această instituțiune este introdusă deocamdată numai facultativ, este de sperat că puține țări vor desconfidera această foloșitoare inovațiune.

Tot așa va afla consimțământul publicului acea introducere, că partea cărții poștale pe care e scrisă adresa să poată fi foloșită pentru text și să se poată lipi pe ambele părți chipuri sau vignete. Aceste cărți poștale să socotea upână acum ca scrisori și trebuiau francate ca scrisorile.

Pe lângă cele înșirate până aci s'au făcut o mulțime de înoiri, cari privesc serviciul poștal intern, simplificarea manipulațiunii etc. cari toate sunt menite să asigure un serviciu poștal expeditiv și acurat.

*

Zidit de viu. La un cârpitor de ghetete din Maraquêz (Maracco) anume Mastivi s'au găsit sub casă 30 de cadavre de femei omorâte pentru ca să le jefuiască. La judecată i-s'a adus sentință de spânzurare, care s'a preschimbat apoi în zidire de viu, iar până la executare bătae până la sânge cu biciul. L'au zidit apoi în fața a o mulțime de popor adunat, cere-l blăstăma indignată. 2 zile i-s'a auziau gemetele din zid, a treia zi nu s'a mai auzit nimic. Va fi leșinat.

*

Grand Circus Flora. În Orăștie de vre-o 2 zile să dau reprezentațiuni comice și hazlii pe lângă și ceva artă în ale circusului, însă fără cai. Va rămânea încă vre-o 2 zile în care timp prin varietatea de producții mai alese va avea de sigur mai mulți cercetători. Inceputul reprezentațiunilor să face sara la 9 1/2 ore, cam târziu dacă durează până la 11 ore timp înaintat.

*

Adevărat mare bucurie e a ceti miile de scrisori pline de mulțămiri ce în continu sosesc dela acei morboși și suferitori, cari cu ajutorul crucei dublă magnetică au devenit pe deplin sănătoși.

Domnul Hengler Toma din Rudolfsgnad comitatul Torontal scrie următoarele: Prea Stim. domnule Müller! Budapesta V. Vadász u. 42/G. De oare-ce aparatul Domniei tale R. B. Nr. 86967 adecă crucea dublă magnetică pe cumnatul meu de boalele și suferințele ce le-a avut l'au mântuit, te rog trimiteți-mi pe adresa mea cu posta o cruce dublă magnetică.

Domnul Krug Ioan asemenea roagă pe Domnul Müller din Apatin ai trimite asemenea crucea magnetică pentru nevasta sa de oare-ce s'au convinscă numai crucea magnetică o va putea scăpa de dureri precum au scăpat de boale pe bunica lui.

Un aparat costă 6 coroane.

*

America și Europa. Un ziarist elvețian, făcând comporația între Europa și America scrie: America este un continent, față de care Europa e abia o peninsulă. Ea este patria dimensiunilor nemăsurate, unde șesurile sunt mai extinse, riurile mai puternice și mai adânci, podurile mai lungi, trenurile mai repezi, catastrofele mai grozave, unde la o singură ciocnire de tren per mai mulți oameni, decât în Europa întregă în un an de zile. Este patria, unde casele sunt mai înalte, hoții mai număroși, avuții foarte avuți, săracii foarte săraci, corupțiunea mai generală, dinții falși, boalele mai periculoase, nebunia mai sistematică, timpul mai scump, ca la noi. — Este patria, unde să află cele mai mari hoții, cu un cuvânt cele mai mari contrate.

*

Corneliu Demeter. Apotecar în Orăștie. Apoteca N. Viad are de vânzare »peronospin« mijloc aplicat cu cel mai mare folos în contra peronosporei, la stropirea viilor.

Acesta e probat ca cel mai bun, și prin folosință s'a dovedit a fi mai cu efect ca piatra vânăta sau alte asemenea mijloace, și e totodată cel mai lesne. E preparatul meu propriu. Prețul unui pachet 40 fil. Fiecare pachet e provăzut cu numele meu, și cu instrucțiune de întrebuințare.

Stropirea cu »Peronospin« e mai bine dacă să face în zi senină; pe timp noros ori ploios nu, nici contra vântului.

Dar' »Peronospin«-ul, afară de viu să poate folosi cu efect admirabil contra boalei de grumpene, cum și la stropirea omidelor și insectelor stricacioase la pomi; contra păduchilor de trandafiri (la trandafiri fără var), și la desinfecțarea cotețelor de galițe.

Onorați cetitori!

Lățiți foaia aceasta între cunoscuții D-Voastră!

H A Z

Șeful câtră învățacel:

— Dacă întrebă cineva de mine, spune-i că nu sunt aici.

(Peste un cias): — De ce nu vii, dacă te strig?

Învățacelul: — Dta ai zis doară că nu ești aici.

*

Tatăl, care a ajutat copilului său la învățarea unei lecțiuni: — Ce a zis profesorul despre traducere?

Copilul: — A zis, că din zi în zi sunt tot mai prost!

*

Un domn făcând vizită unui pretin al său, a intrat în salon, în care n'a aflat decât pe o copilă mică șezând pe sofa.

— Vino la mine zise oaspele câtră copilă, și dă-mi o sărutare.

— Nu mi-e permis să mă scol de aici, așa mi-a spus mama.

— Pentru-ce?

— Fiind-că aici unde șed eu e ruptă canapeaua.

Dum. 5-a după Ros., gl 4 sft. 5

Dum	25 M. Fevronia	8 Chilian
Luni	26 C. P. David	9 Anatalia
Marti	27 C. P. Samson	10 Amalia
Merc.	28 A. Chir. si Ioan	11 Piu Pap.
Joi	29 Petr. și Pav.	12 Enric
Vineri	30 Sob. SS. Ap.	13 Margareta
Sâmb.	1 C. și Damian	14 Bonavent

Redactor resp. GEORGE SUCIU.

Târgurile din Ungaria, Transilvania și Banat.

De la 8—15 Iulie st. n. 1906.

8 Iulie. n. c. Alberti, Alsóvenicze, Csépa, Gyéres, Jánoshida, Jászdósa, Jászkarajenő, Körösbánya, Mezőberény, Szék, Szomolnok, Topolya, Torontálszécsány. — 9. Alcill, Dombrád, Kenderes, Mátészalka, Olubló, Perbete, Técső, Teplicz (Varasdm.), Topánfalva, Vörs — 10. Battyánd, Bonyhád, Göncz, Halmi, Huszt, Kötegyán, Krassó, Kraszna, Lohor (Varasdm.), Nagydobra, Nagymajtény, Szepesremete, Szerednye, Sztropkó Tábornagy, Tiszalucz, Zsibó. — 11. Balatonfüred, Diószeg, Mány, Rozsnyó (Brasóm.)-Vajdahunyad, Vrány. — 12. Berkenyes, Bikszád, Bród (Varasdm.), Edelény, Facsét, Lipótvár, Muzsina, Püspökladány, Reteg, Tiszalök. — 13. Abaujszántó, Alsódomboru, Aracs, Csikszereda, Ghymes, Háromsátor, Margita, Medgyes, Nagy-zorlencz, Ostfiasszonyfa, Pojána, Róhonz, Szentgrót, Viszló Zágráb. — 14. Bodzásujlak, Nagylak, Németbogsán, Páncsova, Soósmező. — 15. Bellatincz, Czegléd, Heves, Hodmezővásárhely, Keczel, Ljubesica (Varasdm.), Ráczeke, Szepesvéghely, Sziszek (Zágráb.), Szőregh, Tóthpelsőcz, Ujpest, Uzdiszentpéter.

! 0:0:0:0:0:0:0:0:0 Creamul și săpunul de benzoe mygdale
conservează mai bine fața și minile! 0:0:0:0:0:0:0:0:0 !

Preparatele lui **CORNEL DEMETER** să pot căpăta
în farmacia N. VLAD, Orăștie (Szászváros).

Cremă de benzoe mygdale. Cremul de benzoe mygdale servește pentru conservarea, înfrumșetarea și albirea feței și a mânilor, dând totodată și o fineță deosebită. Delătorează tot felul de necurățenii de pe mâni și față, precum: pete, bubițe, sgrăbunțe, pistenii (miteser) precum netezește și sbărciturile. — Conținutul cremului acestuia e nesticăcios pentru față și mâni. **Prețul 60 fileri.**

Săpunul de benzoe mygdale foarte fin și excelent pentru toaletă. E preparat din miroșuri plăcute de flori. Albește și netezește pielea. **Prețul 70 fileri.**

Prav contra asudatului. Cu efect foarte bun acelora cari asudă tare. — **Prețul 50 fileri.**

Prav contra opăritului la copii. Mamelor deosebit e recomandabil a întrebuința la copii lor acest prav, deoarece împedecă dezvoltarea diferitelor exceme și bube cari să produc prin udul și asudatul copiilor. **Prețul 50 fileri.**

! Prav pentru porci, cai și vite! Efect minunat! Prin întrebuințarea acestui prav, porcii, vitele și caii să îngrășe, au poftă de mâncare și vacile dau lapte mult și bun! **Prețul 60 fileri.**

HÂRTIE PENTRU MUȘTE 10 fileri.

Diferite miroșuri de parfumuri franceze de prima calitate
să pot căpăta după măsură.

Săpunul de benzoe mygdale e cel mai bun în întrebuințare. Săpunuri foarte bune și fine și deosebit plăcut mirositoare, să prepară din flori de vioarele, marguerite și scumpină (iorgovan) à 70 fil., precum și săpun de ouă à 20 fil. bucata.

Instrucțiuni pentru prepararea rumului, a diferitelor liqueruri și beuturi!

!! THEE FOARTE FINĂ !!

! Alegere mare în perii de dinți, în diferite prețuri!

In atențiunea damelor!

Pentru conservarea frumșeții feței un preparat excelent este

CREMA-BLANKA
a lui ERŐS.

Prin întrebuințarea acestui preparat nesticăcios, neconținând argint viu și materie de plumb, să delătorească tot felul de necurățenii de piele, pistrii, sgrăbunțe, mâncărimi etc. Să poate întrebuința și ziua, lipsit fiind de materii unșuroase. — **Prețul unei tighii 1 coroană.**

Săpunul pentru această cremă costă 80 fileri.

Puderul-Blanca a lui Erős de culoare albă, roza și crem, face să dispară luciul pielei, din care motiv să înviorează pielea feței. — **Prețul unei cutii K. 1-20**

Ferți-vă de imitațiuni!

Trimite cu posta prin ramburs ori după trimiterea banilor înainte, preparatorul:

ERŐS ALADÁR, farmacist în DÉVA.
(farmacia „Holló”-hoz).

Mare deposit de unelte chirurgice, bandage, parfumerii franceze, ape și paste de dinți, săpun medicinal și de toaletă.

5-10

CUMPĂRAȚI!**Biblioteca „Bunul Econom”**

Din această bibliotecă se pot comanda următoarele broșuri:

1. »Nutrețurile ierboase, cositurile, prepararea fânului și pășunile».
2. »Economia porcilor, oilor și a caprelor».
3. »Sămânța plantelor agricole și sământatul lor».
4. »Ingrijirea plantelor în cursul vegetațiunii. Recolta cerealelor».
5. »Economia vitelor sau Zootechnia generală».
6. »Agrologia sau cunoașterea pământurilor și mijloacele de a ale îmbunătăți».
7. »Agricultura generală. Lucrarea pământului. Plugul, grapa, tăvălugul și alte instrumente de mărunțit pământul».
8. »Ingrășemintele. Irigațiunile (udarea sământului)
- 9—10. »Prăsirea paserilor de casă (galițe hoare). Găinile, curcile, găinușele (bibilicele), gășcele, rațele, porumbii (porumbii)».
11. »Cultura cerealelor. (Grâul, săcara orzul, ovășul, meiul, hrișca, cucuruzul (porumbul)».
12. Cartoful, napul (sfecla), inul, cânepa, rapița fasolea, linte, mazărea, și cultura lor.
13. »Economia cailor, vitelor mari cornoate și bivoliilor».

Prețul unei broșuri 30 fil. pentru România 50 bani.

Comandele au ase adresa la administrațiunea »Bunului econom» Orăștie, Szászváros.

Sunt potrivite pentru prelegerile publice populare și pentru toți agronomii și proprietarii de pământ.

Tipografia „MINERVA” în Orăștie,

Fondată în anul 1888.

Tipografia „MINERVA”

e provăzută cu cele mai bune mijloace tehnice și fiind bine asortată cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne, e pusă în pozițiune de a putea executa ori-ce comande prompt, cu cea mai mare acurateță și cu prețuri ieftine. Totodată să ingrijește ca acelea să fie estetice lucrute, după cele mai nouă modele.

Până de prezent să bucură de spriginul celor mai îndepărtate orașe. Dovadă aceasta despre promptitudinea și acurateță cu care efectuește ori-ce lucrare.

Ca prima tipografie românească în acest mare comitat, să roagă de binevoitorul sprigin al institutelor românești și al privaților.

Tot aci să tipărește:
„BUNUL ECONOM”
revistă ptu agricultură
industrie și comerțiu.

Comandele
din afară să
efectuească repede!

Opuri —
Bilete de log. —
Broșuri —
Circulare —
Bil. de vizită —
Invitări —
Bilanțuri —
Acții —
Cap. de epist. —
Placate —
Ord. de dans —
Adrese —
Compturi —
Note —
Preț Curent. —
Anunțuri —
Registre —
Imprimare —
Couverte —
Bilete de can. —
Etc. etc. etc.

„THE MUTUAL”

Societate pentru asigurări de viață în New-York.

Averea institutului la 31 Decembrie 1904 a fost

2.284.862.000 franci.

Contractele dela »The Mutual» sunt neatacabile după doi ani dela datul subscrierii. După un an de valabilitate se plătește suma asigurată și în cas când moartea a provenit din sinucidere sau duel. Contractele dela Mutual sunt libere de ori-ce restricțiuni atât cu privire la locuință și călătorii cât și cu privire la împlinirea datorinței militare în cas de război pe uscat și pe apă. Afară de aceasta acei indivizi cari sunr în armata comună ces. și reg., la marină, precum și rezerviști dela armata teritorială (honvéd) și glotași în cas de mobilizare și război sunt asigurați cu valoarea deplină a sumei asigurate din contract fără cea mai mică detragere și fără de a se plăti pentru acest favor vre-o taxă deosebită.

Agentura principală în Ungaria:

Budapesta, VI., Andrassy-ut 20.

Tot felul de îndrumări și deslușiri se dau cu plăcere și la administrațiunea acestei foi. 51—52

Cruce sau stea dublă electro-magnetică.

Patent Nr. 86967.

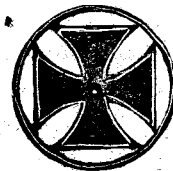
Nu e crucea lui Volta.

vindecă și inviorează

Deosebită atențiune rării, că acest aparat

(191)

de 20

Nu e mijloc secret

pe lângă garanție

e a se da împrejuvindecă boale vechi

de ani.

116 -

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, fâituri de ureche, bătăie de inimă, sgârçturi de inimă, asma, auzul greu, sgârçturi de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența pinsomnie, epilestia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari pretuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public a supra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul »Volta» deoarece »Ciasul-Volta» atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, aprățiat și cercetat. Deja estinătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor.

folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e 4 cor.

folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadasz 42 G. colțul strada Kálmán.